

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea
Hotărârii Guvernului nr. 541/2014 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor
cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă
aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani și a Normelor de solicitare maximă
admise pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani la ridicarea
și transportarea manuală a greutăților

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (Direcția politici în domeniul raporturilor de muncă și dialog social) a elaborat proiectul în cauză.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Elaborarea acestui proiect derivă din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (Clusterul 3. Competitivitate și creștere incluzivă. Capitolul 19. Politica socială și a muncii, pct. 6.) și anume: - transpunerea Art. 7 alin. (2) lit. e) și Anexa la Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 216/12 din 20 august 1994, CELEX: 31994L0033; - elaborarea de către Guvern a normelor specifice pentru reglementarea condițiilor specifice exercitării de munci ușoare conform Art. 46 alin. (3) din Codul muncii nr.154/2003, urmare a transpunerii în anul 2024 a art. 3 din Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă; - ajustarea Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani în corespundere cu Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative A. În baza analizei efectuate, se constată următoarele probleme: Prezentul proiect este elaborat ca urmare a necesității de armonizare a legislației naționale cu legislația comunitară și anume în ceea ce privește transpunerea prevederilor art. 7 alin. (2) lit. e) și Anexei la Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă, în ceea ce ține de lista neexhaustivă de agenți, procedee și activități care pot să antreneze riscuri specifice pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani angajați în câmpul muncii inclusiv asigurarea punerii în aplicare a art. 46 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003, urmare transpunerii art. 3 din Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă prin reglementarea normelor și lista muncilor ușoare și domeniile de activitate permise persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15 ani și 16 ani. În prezent legislația muncii conține prevederi privind protecția și securitatea tinerilor la locul de muncă, prin care este interzisă utilizarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani la lucrările cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase, la lucrări subterane, precum și la lucrări care pot să aducă prejudicii sănătății sau integrității morale a minorilor (jocurile de noroc, lucrul în localurile de noapte, producerea, transportarea și comercializarea băuturilor alcoolice, a articolelor din tutun, a substanțelor stupefiante și toxice). De asemenea, Hotărârea Guvernului 541/2014 reglementează Nomenclatorul lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani și cuprind norme care asigură protecția tinerilor la locul de muncă, în particular, enumeră muncile pentru care nu pot fi utilizați tinerii sub 18 ani însă nu prevăd o listă de agenți, procedee și activități care pot să antreneze riscuri specifice pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani angajați în câmpul muncii. Prin urmare este necesară alinierea la prevederile netranspuse a Directivei 94/33 menționate mai sus.

Începând cu 2024, Codul muncii reglementează noțiunea ”munci ușoare” ca fiind munci care, prin natura sarcinilor pe care le presupun și a condițiilor specifice în care sunt efectuate, nu pot aduce atingere securității, sănătății sau dezvoltării persoanelor fizice cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani și nici instruirii și pregătirii lor profesionale. Această noțiune este armonizată cu prevederile Directivei 94/33/CE. Subsidiar, se admite ca persoanele fizice să fie încadrate în câmpul muncii la împlinirea vârstei de 15 ani în baza unui contract individual de muncă, cu acordul scris al părinților sau al reprezentanților săi legali însă doar pentru exercitarea de munci ușoare. Codul muncii prevede în art. 46 alin. (3) că, condițiile specifice exercitării de munci ușoare se stabilesc de către Guvern, prin urmare, este necesară elaborarea unei liste a muncilor ușoare și domeniile de activitate permise persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15 ani și 16 ani care nu este reglementată în prezent de legislație. Complementar, este necesar a se considera că unele munci ușoare nu vor putea fi accesibile pentru minorii de la 15-16 ani dacă acestea constituie muncă de bază deoarece legislația nu admite ridicarea și transportarea manuală de către minori a greutăților care depășesc normele maxime stabilite pentru ei.

Legislația UE nu reglementează o listă exhaustivă a muncilor ușoare. În același timp, Directiva 94/33 lasă la latitudinea statelor să stabilească condițiile de muncă specifice muncilor ușoare aplicabile copiilor în vârstă de cel puțin 14 ani care efectuează munci ușoare, altele decât cele care țin de activitățile culturale sau similare (Art. 4(3)).

În practica internațională și cea europeană, unele țări reglementează condițiile prestării muncilor ușoare de către minori, însă nu toate au o listă exhaustivă sau neexhaustivă a acestor munci și stipularea expresă a condițiilor pentru salariații minori.

Spre exemplu:

În România munca minorilor este permisă de la 15 ani cu acordul părinților. Prestarea de către copii a activităților remunerate în domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar și de modeling este condiționată de informarea prealabilă a serviciului public de asistență socială de la domiciliul copilului potrivit Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului ([link](#)). În sensul legii copil este persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii.

În Germania muncile ușoare sunt permise minorilor de la 13 ani cu acordul părinților. Copiii cu vârsta de 13 ani și peste și tinerii supuși învățământului obligatoriu cu frecvență completă pot fi angajați, în anumite condiții, pentru a efectua munci ușoare adecvate. Angajarea în sectorul comercial nu este permisă, cu excepția livrării de ziare, reviste, reviste publicitare și pliante. Copiii și tinerii care sunt supuși învățământului obligatoriu cu frecvență completă pot fi angajați în sectorul cultural și media dacă acest lucru este permis de autoritatea de securitate și sănătate în muncă. În sectorul agricol, tinerii cu vârsta de 16 ani și peste nu pot fi angajați mai mult de nouă ore pe zi și 85 de ore pe două săptămâni în timpul recoltei ([link](#)).

În Irlanda adolescenții cu vârsta de 15 ani și peste pot lucra cu jumătate de normă în timpul anului școlar, cu unele restricții privind numărul de ore și tipurile de muncă pe care le pot presta. Un copil care are peste 14 ani, dar sub 15 ani nu poate lucra în timpul anului școlar, cu excepția muncii ușoare, ca parte a unui program de practică. Poate efectua munci ușoare în afara anului școlar, în cazul în care numărul de ore nu depășește 7 într-o zi sau 35 într-o săptămână. Muncile pot fi prestate în comerțul cu amănuntul și serviciile alimentare, meditații și oportunități online (introducerea de date, traducerea și corectarea de texte, precum și vânzarea de fotografii sau oferirea de servicii de meditații), servicii de babysitting, plimbarea câinilor și amenajarea peisagistică, etc.. Copiii sub 16 ani pot fi, de asemenea, angajați în activități culturale, artistice, sportive sau publicitare, care nu le afectează prezența la școală, programele de orientare sau formare profesională sau capacitatea de a beneficia de instruirea primită. Pentru a angaja un copil în activități culturale, artistice, sportive sau publicitare, potențialul angajator trebuie să obțină permisiunea prin intermediul unei licențe emise în numele Ministrului Întreprinderilor, Comerțului și Ocupării Forței de Muncă ([link](#)).

În Statele Unite ale Americii, legislația privind munca copiilor începând cu 14 sau 15 ani este strict reglementată pentru a asigura că aceasta nu interferează cu educația lor și nu le pune în pericol

sănătatea sau siguranța. Tinerii din această grupă de vârstă pot lucra doar în afara orelor de școală, iar reglementările federale limitează atât orele zilnice, cât și numărul total de ore de muncă pe săptămână. Pentru copii care fac obiectul școlarizării 3 ore într-o zi de școală și 18 ore pe săptămână pentru munca prestată în afara orelor fixe de școală. Pentru copii care nu fac obiectul școlarizării obligatorii sau se află în vacanțe durata timpului de lucru 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână.

Suplimentar, potrivit Ghidului de aplicare practică a mecanismului de cooperare intersectorială prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului ([link](#)), munca ușoară (nepericuloasă) a copilului implică activități considerate acceptabile, care îi responsabilizează pe copii și îi pregătesc pentru viața de adult, în următoarele condiții:

- nu sunt dăunătoare;
- nu prejudiciază sănătatea sau dezvoltarea copilului;
- nu contribuie la diminuarea frecvenței școlare;
- nu reduc participarea la programele de orientare și formare profesională;
- nu reduc posibilitatea de a beneficia de instruirea obținută.

În UE, statele nu aplică un set unificat de limite de greutate pentru minori. Directivele comunitare, precum **Directiva-cadru 89/391/CE** și **Directiva 90/269/CEE**, impun obligații generale angajatorilor (evaluarea riscurilor, optimizarea posturilor de lucru, informarea, formarea, utilizarea de echipamente mecanice etc.), dar nu stabilesc valori numerice specifice de greutate pentru minori. O întrebare adresată Comisiei Europene în 2009 a confirmat că majoritatea statelor membre nu au limite concrete obligatorii; unde există, acestea sunt recomandări sau bune practici, nu obligații legislative stricte ([link](#)).

Organizația Internațională a Muncii (OIM) a publicat mai multe lucrări care abordează limitele de greutate pentru manipularea manuală a încărcăturilor, în special în contextul protecției minorilor. Exemple:

- *Maximum Weights in Load Lifting and Carrying* (1988) ([link](#)) - oferă un rezumat al legislației și practicii din diverse state membre ale OIM referitoare la limitările greutății în ridicarea și transportul manual al încărcăturilor. Cu toate acestea limitele stabilite în aceasta lucrare ar putea fi neaplicabile în contextul noilor norme EU care au scopul de a proteja minorii.
- *Maximum Permissible Weight to be Carried by Female Workers* (1966) ([link](#)) - analizează reglementările privind greutatea maximă permisă pentru femei în diverse jurisdicții și detaliază limitele legale și recomandările pentru manipularea manuală a încărcăturilor de către femei, inclusiv în contextul protecției minorilor. Cu toate acestea limitele stabilite în aceasta lucrare ar putea fi neaplicabile în contextul noilor norme EU care au scopul de a proteja minorii.

Concomitent [Convenția OIM 127](#) specifică: „În cazul în care femeile și tinerii lucrători sunt angajați în transportul manual de încărcături, greutatea maximă a acestor încărcături trebuie să fie substanțial mai mică decât cea permisă pentru lucrătorii adulți de sex masculin..”, **Convenția nu prevede anumite limite pentru manipularea încărcăturilor însă lasă la latitudinea statelor membre să adopte prin legi sau reglementări sau prin orice altă metodă compatibilă cu practicile și condițiile naționale și în consultare cu cele mai reprezentative organizații ale angajatorilor și lucrătorilor interesate, măsurile necesare pentru a pune în aplicare prevederile Convenției.** Suplimentar, în [Recomandarea OIM privind greutatea maximă, 1967 \(nr. 128\)](#) se menționează:

„În cazul în care tinerii lucrători sunt însărcinați cu transportul manual regulat de încărcături, ar trebui să se ia măsuri pentru:

(a) după caz, pentru a reduce timpul petrecut de către acești lucrători pentru ridicarea, transportul și depunerea efectivă a sarcinilor;

(b) să interzică repartizarea acestor lucrători la anumite locuri de muncă specificate, inclusiv transportul manual de încărcături, care sunt deosebit de dificile.”

B. Raționamentul intervenției

Intervenția este necesară pentru a îmbunătăți cadrul juridic național în ceea ce privește reglementarea procedurilor și activităților care pot să antreneze riscuri specifice pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani angajați în câmpul muncii inclusiv asigurarea punerii în aplicare a art. 46 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 în ceea ce ține de condițiile specifice exercitării de munci ușoare pentru salariații în vârstă de la 15 la 16 ani.

Adițional, având în vedere că în anul 2021, a fost aprobat noul Clasificator al ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021) prin Ordinul MMPS nr.11/2021 (ultima modificare în anul 2024) se impune actualizarea corespunzătoare a Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani, aprobat în 2014 conform Anexei nr. 1, care nu a fost revizuit de la data emiterii Hotărârii Guvernului nr. 541/2014.

C. Documente de politici și cadrul juridic actual din Republica Moldova aplicabil raporturilor analizate

- **Codul Muncii al Republicii Moldova Nr. 154/2003:** Reglementează protecția și securitatea tinerilor la locul de muncă, prin care este interzisă utilizarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani la lucrările cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase, la lucrări subterane, precum și la lucrări care pot să aducă prejudicii sănătății sau integrității morale a minorilor (jocurile de noroc, lucrul în localurile de noapte, producerea, transportarea și comercializarea băuturilor alcoolice, a articolelor din tutun, a substanțelor stupefiante și toxice) precum și noțiunea de munci ușoare la care pot fi angajate persoanele minore începând cu vârsta de la 15 ani. Condițiile specifice exercitării de munci ușoare se stabilesc de către Guvern.

- **Codul contravențional al Republicii Moldova Nr. 2018/2008:** Reglementează sancțiuni pentru încălcarea încălcarea de către angajator a legislației privind securitatea și sănătatea în muncă săvârșite asupra minorilor (art. 55³) precum și utilizarea muncii nedeclarate a minorilor și încălcarea legislației muncii în ceea ce ține de activitatea minorilor (art 55¹ și 55). Utilizarea muncii nedeclarate este sancționată cu amendă pentru fiecare minor identificat cunatumul cărora variază între 7500 MDL și 20000 MDL.

- **Legea securității și sănătății în muncă Nr. 186/2008 modificată prin Legea 193/2025:** reglementează prevederi în ceea ce ține de sănătatea și securitatea muncii minorilor. Angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru a proteja securitatea și sănătatea persoanelor cu vârsta sub 18 ani, ținând seama în special de următoarele riscuri specifice: a) lipsa de experiență; b) lipsa de conștientizare a riscurilor existente sau potențiale; c) dezvoltare insuficientă. Angajatorul trebuie să informeze persoanele cu vârsta sub 18 ani cu privire la orice riscuri și la toate măsurile adoptate cu privire la securitatea și sănătatea persoanelor cu vârsta sub 18 ani. Angajatorul trebuie să informeze reprezentanții legali ai persoanelor cu vârsta sub 18 ani cu privire la orice riscuri și la lecțiile adoptate cu privire la securitatea și sănătatea persoanelor cu vârsta sub 18 ani.

- **Legea nr.370/2023 privind drepturile copilului:** prevede dreptul copilului la muncă independentă în corespundere cu posibilitățile sale de vârstă, starea sănătății sale și pregătirea sa profesională, fiind remunerat în conformitate cu legislația muncii. Copiii sunt admiși la muncă, respectându-se condiția și bunăstarea fizică și psihică ale acestora. Autoritățile statului asigură condiții speciale de angajare și de muncă pentru copii în conformitate cu prevederile legislației. Statul protejează copilul de exploatarea economică și, prin măsurile sale, nu permite constrângerea copilului la vreo muncă ce comportă vreun risc potențial sau care este susceptibilă să-i compromită educația ori să dăuneze sănătății sale sau dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale. Încadrarea forțată, sub orice formă, a copilului în câmpul muncii este interzisă și se pedepsește în conformitate cu prevederile legislației (Art.20).

- **Legea cu privire la tineret nr. 215/2016:** definește tînăr/ă ca persoană cu vârstă cuprinsă între 14 și 35 de ani. Tinerii pot participa în activitatea de tineret care reprezintă o totalitate de acțiuni care susțin dezvoltarea multilaterală a tinerilor, organizate cu participarea lor, care le permite să fie activi în afara familiei, educației formale și care contribuie la o mai bună integrare socială a acestora. Statul încurajează și creează condiții de dezvoltare egală pentru tinerii și familiile tinere cu

oportunități reduse prin: a) susținerea programelor și proiectelor de suport pentru tinerii cu necesități speciale; b) adaptarea unei infrastructuri care să asigure accesul tinerilor cu necesități speciale la studii profesional-tehnice, superioare și postuniversitare, precum și la locuri de muncă; c) facilitarea accesului tinerilor cu necesități speciale la locuri de muncă potrivite competențelor acestora, inclusiv prin angajare în sectorul public.

- **Hotărârea Guvernului nr. 541/2014** în vigoare: care reglementează Normele de solicitare maximă admise pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani la ridicarea și transportarea manuală a greutăților (Anexa 2), inclusiv pentru minorii de 15-16 ani..

- **Convenția colectivă (nivel național) cu privire la eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor nr. 8/2007:** are drept scop interzicerea și eliminarea muncilor care, prin natura lor sau prin condițiile în care se exercită, sînt susceptibile să dăuneze sănătății, securității sau moralității copilului (munci periculoase).

- **Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-2021)**, aprobat prin Ordinul MMPS nr.11/2021.

Problema protecției muncii tinerilor este abordată și în următoarele acte internaționale:

- [Convenția OIM nr. 138/1973 cu privire la vârsta minimă de încadrare în muncă și Convenția OIM nr. 182/1999 privind combaterea celor mai grave forme de muncă a copilului](#), ambele ratificate de către Rep. Moldova;

- [Recomandarea OIM nr. 190 din 1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor](#);

- [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene](#), care prevede: „Încadrarea în muncă a copiilor este interzisă. Vârsta minimă de încadrare în muncă nu poate fi inferioară celei la care încetează perioada de școlarizare obligatorie, fără a aduce atingere normelor mai favorabile tinerilor și cu excepția unor derogări limitate. Tinerii acceptați să lucreze trebuie să beneficieze de condiții de muncă adaptate vârstei și să fie protejați împotriva exploatării economice sau a oricărei activități care ar putea pune în pericol securitatea, sănătatea, dezvoltarea lor fizică, psihică, morală sau socială sau care le-ar putea compromite educația”;

D. Părțile interesate afectate semnificativ

• Autorități și/sau instituții publice:

Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratul de Stat al Muncii, Biroul Național de Statistică, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, autoritățile responsabile de protecția minorilor și copiilor. Toate aceste instituții sunt direct afectate de necesitatea de a adapta legislația și aduce claritate în ceea ce ține de activitățile permise în care pot fi încadrate persoanele minore.

• Partenerii sociali:

Reprezentanții salariaților care promovează protecția socială și combaterea cazurilor de utilizare a muncii minorilor, inclusiv protecția securității și sănătății muncii acestora vor susține transpunerea prevederilor Directivei 94/33 și vor monitoriza implementarea acesteia.

• Grupuri de întreprinderi/antreprenori:

Întreprinderi și persoane fizice care au calitatea de angajatori, vor trebui să se conformeze noilor obligații în ceea ce ține de raportul de muncă cu salariații minori.

• Grupuri de cetățeni:

Persoanele minore care prestează muncă vor beneficia de asigurarea condițiilor de securitate și sănătate a muncii mai sigure iar minorii de la 15 la 16 ani vor avea claritate în ceea ce ține de domeniile de activitate în care se pot angaja la munci ușoare.

E. Mărimea (dimensiunea) problemei/problemelor și cauzelor

Pe parcursul anului 2024, inspecțiile teritoriale de muncă ale Inspectoratului de Stat al Muncii au identificat un număr de 364 de persoane cu vârsta sub 18 ani admise să lucreze în diverse domenii de activitate. Din numărul total de persoane angajate sub vârsta minimă de angajare, inspectorii de muncă au identificat:

○ 76 de minori lucrau fără contract individual de muncă, fiind implicați în muncă nedeclarată.

Dintre acestea:

- 43 au lucrat în comerțul cu amănuntul (restaurante, catering),
- 13 în servicii,
- 12 în calitate de lucrători auxiliari,

- 6 în agricultură,
- 2 în prelucrarea metalelor.
- 5 minori au fost angajați fără examinare medicală preventivă, în contradicție cu articolul 253 din Codul muncii, care prevede obligativitatea evaluării stării de sănătate a tinerilor lucrători. Toți lucrau în comerț.
- 1 minor cu handicap grav angajat în sectorul confecțiilor nu a beneficiat de concediul anual de 40 de zile, conform prevederilor art. 39 alin. (1) din Legea nr. 60/2012.

Ca răspuns, inspectorii de muncă au elaborat planuri de remediere a încălcărilor și au emis prescripții care interzic implicarea persoanelor sub 18 ani în activități desfășurate împotriva legii.

În perioada 14 aprilie – 13 iulie 2025, Biroul Național de Statistică (BNS), în conformitate cu Programul de lucru statistic pentru anul 2025, realizează ancheta statistică în gospodăriile populației "Activitățile copiilor" ca un modul suplimentar la "Ancheta forței de muncă". Obiectivul principal al sondajului este de a obține cele mai recente informații despre caracteristicile socio-demografice ale copiilor cu vârste cuprinse între 5 și 17 ani implicați în activități economice, casnice și școlare. Rezultatele sondajului vor fi diseminate până la sfârșitul anului 2025 și se adresează diferitelor categorii de utilizatori, în special factorilor de decizie implicați în analiza și monitorizarea politicilor în domeniu, cum ar fi Programul și Planul Național de Acțiuni pentru Protecția Copilului pentru anii 2022-2026. Datele colectate vor permite, de asemenea, estimarea indicatorului 8.7.1 "Proporția și numărul copiilor cu vârste cuprinse între 5 și 17 ani implicați în munca copiilor, pe sexe și vârste" pentru monitorizarea țintei naționale ODD 8.7 "Eradicarea muncii copiilor, a muncii forțate și a traficului de persoane".

Nu există statistici oficiale referitor la numărul minorilor angajați de la 15-18 ani, BNS prezintă doar statistici aferente Relației cu piața forței de muncă pentru tinerii de **15-24 ani** care în anul 2024 constituiau [41,9 mii persoane ocupate](#).

Totodată potrivit datelor statistice ale BNS privind Populația cu reședința obișnuită pe vârste, medii și sex, există date generale asupra numărului total al tinerilor pe grupe de vârstă la nivel de țară [în anul 2025](#): persoanele cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani sunt în număr total de 112.868 (30.013 persoane cu vârsta de 15 ani, 28.360 persoane cu vârsta de 16 ani, 28.318 persoane cu vârsta de 17 ani, 26.177 persoane cu vârsta de 18 ani.)¹.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul urmărit prin acest proiect este de a asigura transpunerea art. 7 alin. (2) lit. e) și Anexa Directivei 94/33/CE, și de a crește siguranța persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani la locul de muncă prin stabilirea listei muncilor ușoare și domeniile de activitate.

În acest sens proiectul prevede completarea *Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani*, (aprobat prin HG nr. 541/2014) cu un capitol nou care vizează o Listă neexhaustivă de agenți, procedee și activități care pot să antreneze riscuri specifice pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani. Lista în cauză include agenții fizici, chimici și biologici, prezenți la locul de muncă cu una sau mai multe fraze de pericol, care determină interzicerea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani.

Adițional, se actualizează Nomenclatorul (Anexa nr.1) prin revizuire în corespundere cu CORM în versiunea actualizată, inclusiv în anul 2024.

Proiectul prevede și completarea Hotărârii de Guvern nr. 541/2014 cu Anexa nr. 3 „*Normele, lista muncilor ușoare și domeniile de activitate permise persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani*”.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

¹ Biroul Național de Statistică. Populația cu reședința obișnuită, la începutul anului pe Ani, Vârste, Medii și Sexe. Tabel: Populația cu reședința obișnuită pe vârste, medii și sexe la începutul anului, 2014-2024. https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice_POP010_POPro/POP010200rcl.px/sortedtable/tableViewSorted/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

Scenariul „A nu face nimic” / „Scenariul de baza”

Aceasta opțiune presupune menținerea situației actuale, adică neintervenția din partea statului. În situația dată Guvernul nu își va îndeplini angajamentul reglementat prin prevederea Codului muncii de la art. 46 alin. (3) Codul muncii privind condițiile specifice exercitării de munci ușoare, respectiv aplicabilitatea prevederilor legislației în ceea ce ține de activitatea minorilor rămâne incertă.

Suplimentar, angajamentele asumate cu privire la alinierea la prevederile UE în anul 2025 vor fi neîndeplinite în contextul în care Republica Moldova și-a asumat angajamente în ceea ce ține de transpunerea aquis-ului european.

Adițional, este important a menționa că de la adoptare (2014) Nomenclatorul nu a fost revizuit.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Inspectoratul de Stat al Muncii va avea posibilitatea de a efectua controale și identifica mai ușor cazurile în care salariaților minori le sunt încălcate drepturile, inclusiv domeniile și activitățile în care aceștia vor fi antrenați.

Biroul Național de Statistică va putea organiza colectarea și evidența informațiilor în ceea ce ține de activitatea minorilor în câmpul muncii mai eficient.

Autoritățile publice responsabile de protecția minorilor vor beneficia de claritate în ceea ce ține de dreptul la muncă a minorilor.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu este nevoie de resurse financiare pentru implementarea/punerea în aplicare a prezentului proiect de act normativ.

Totodată ar exista unele costuri după cum urmează:

✓ Costuri directe

- **Adaptarea posturilor de lucru de către angajatorii care utilizează munca minorilor**
 - Dacă lista oficială a muncilor ușoare exclude anumite activități pe care minorii le desfășoară în prezent, angajatorii vor trebui să reorganizeze sarcinile și să le transfere către lucrători adulți.
 - Pot fi necesare investiții în echipamente pentru a adapta locurile de muncă astfel încât acestea să fie sigure și conforme cu cerințele legale pentru minori.
- **Costuri de instruire suplimentară**
 - Activitățile permise minorilor ar putea necesita programe specifice de formare, pentru a se asigura că aceștia lucrează în condiții sigure.
 - Instruirea periodică pentru personalul de supraveghere (manageri, șefi de echipă) privind aplicarea reglementărilor noi.
- **Procese administrative**
 - Angajatorii care utilizează munca minorilor vor avea nevoie de proceduri interne de verificare a conformității cu lista muncilor ușoare.
 - Posibilă nevoie de consultanță juridică pentru interpretarea corectă a reglementărilor.
- **Costuri pentru ISM**
 - Interpretări neunitare ale listei muncilor ușoare - posibil va fi nevoie de formare pentru inspectorii ISM și elaborarea unui ghid.
 - Numărul de cazuri de muncă nedeclarată a minorilor ar putea crește semnificativ ceea ce ar putea pune o sarcină suplimentară pe ISM.

✓ Costuri indirecte

- **Reducerea flexibilității forței de muncă**
 - Dacă anumite sarcini nu mai pot fi efectuate de minori, redistribuirea acestora poate afecta eficiența operațională.
 - Posibile creșteri de costuri salariale dacă trebuie angajați lucrători adulți pentru activități excluse din lista muncilor ușoare.
- **Creșterea riscului de sancțiuni** - în cazul în care angajatorul nu respectă noile prevederi, amenzi și eventualele litigii pot genera costuri semnificative.
- **Fluctuație de personal** - dacă munca minorilor devine mai restricționată, oportunitățile de angajare pentru tineri ar putea scădea, ceea ce înseamnă mai puțină forță de muncă sezonieră sau cu costuri reduse.

Pe termen lung, costurile menționate mai sus pot fi compensate prin reducerea riscurilor și a accidentelor de muncă, dar și prin îmbunătățirea imaginii angajatorilor și asigurarea unor condiții de muncă mai bune.

Beneficii economice pe termen lung

- Reducerea accidentelor de muncă și a absențelor medicale (ceea ce scade costurile cu asigurările și compensațiile).
- Reputație îmbunătățită și conformitate cu standardele internaționale (inclusiv cerințe ale partenerilor de afaceri din UE).
- Stabilitate juridică - claritatea legislativă reduce riscul de interpretări diferite și litigii.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În prezent datele statistice demonstrează existența unui număr semnificativ a antrenării persoanelor minore în activități de muncă fără o documentare adecvată depistată în cadrul controalelor de către inspectorii de muncă. Prin urmare angajatorii vor avea o claritate în ceea ce ține de domeniile de activitate în care pot angaja minori precum și riscurile pentru sănătatea și securitatea muncii acestora. Prin urmare:

- ✓ Respectarea prevederilor proiectului de hotărâre va duce la crearea unor medii de lucru mai sigure și mai sănătoase, care pot spori moralul și productivitatea angajaților minori pe termen lung.
- ✓ Sporirea productivității muncii prin încadrare de personal corespunzător vârstei și cerințelor funcției.
- ✓ O activitate bazată pe respectarea cadrului normativ, care permite respectarea drepturilor copiilor/tinerilor.
- ✓ Întreprinderile vor avea obligații legale de a adera la reglementările prezentate în prezentul proiect de hotărâre, iar nerespectarea poate duce la amenzi, acțiuni legale sau daune reputației.
- ✓ Aprobarea unei liste exhaustive de munci ușoare în cadrul entității va facilita evitarea angajării salariaților cu vârsta cuprinsă între 15 ani și 16 ani în funcții necorespunzătoare conform cerințelor și sarcinilor.

Impactul noilor reglementări poate varia în funcție de sector:

- Agricultură, HoReCa, retail sezonier – probabil cel mai afectate, deoarece folosesc frecvent minori pentru activități fizice sau repetitive.
- Servicii creative, IT, activități educaționale – impact minim, deoarece multe sarcini sunt deja încadrate ca “munci ușoare”.

4.4. Impactul social

- ✓ Condiții de muncă de securitate și sănătate în muncă mai bune pentru salariații minori.
- ✓ O protecție mai sigură a minorilor la locul de muncă prin reglementarea muncilor ușoare.
- ✓ Protecția minorilor împotriva exploatarei economice și împotriva oricărei munci care poate să dăuneze securității, sănătății sau dezvoltării lor fizice, psihologice, morale sau sociale sau să compromită educația acestora;

Grupul demografic impactat: Tinerii în vârstă de la 15 la 18 ani care fac parte din grupul statistic al BNS referitor la Relația cu piața forței de muncă și anume tinerii de **15-24 ani** (în anul 2024 erau [41,9 mii persoane ocupate](#).)

Efectele soluțiilor propuse au capacitatea să ducă la un impact pozitiv asupra grupului demografic menționat, crescând gradul de ocupare a forței de muncă, gradul sănătății și securității în muncă și scăderea sărăciei.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu aduce niciun impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu aduce niciun impact.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu aduce niciun impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi nu se întrevăd.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect prevede transpunerea art. 7 și Anexei Directivei 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă, inclusiv și punerea în aplicare a prevederilor art. 46 alin. (3) din Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003, urmare transpunerii prevederilor conexe definiției „munci ușoare” din Directiva 94/33/CE.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Obiectivele actului juridic al UE:

Directiva 94/33 urmărește protecția tinerilor pe două coordonate:

- Reglementarea unei vârste minime de angajare în câmpul muncii, prin stabilirea regimului juridic al tinerilor cu privire la încheierea unui contract individual de muncă sau care au încheiat deja un contract.
- Reglementarea protecției tinerilor încadrați în câmpul muncii privind securitatea, sănătatea, dezvoltarea lor fizică, psihică, morală sau socială sau care le-ar putea compromite educația în procesul de activitate.

Gradul de transpunere a actului juridic al UE:

Prezentul proiect va asigura transpunerea integrală a prevederilor Directivei 94/33/CE netranspuse anterior.

Prezentul proiect va reglementa o listă neexhaustivă de agenți fizici, chimici și biologici, prezenți la locul de muncă în anumite faze, care determină interzicerea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani, inclusiv, procedee și activități și lista muncilor ușoare inclusiv, condițiile de accesare la ele. La proiect se va anexa Tabelul de concordanță actualizat privind transpunerea Directivei 94/33/CE.

Este important de menționat că unele prevederi din proiect sunt conexe prevederilor unor proiecte de acte normative ce urmează a fi elaborate de către Ministerul Mediului:

- Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice supusă consultărilor publice pe portalul guvernamental <https://particip.gov.md/ro> la următorul link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/in-conformitate-cu-legea-nr-2392008-privind-transparenta-in-procesul-decizional-ministerul-mediului-anunta-incepand-cu-31072025-lansarea-consultarilor-publice-repetate-asupra-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-2772018-privind-substantele-chimice-nu-401mm2025/14946>

- Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor chimice inițierea elaborării căruia a fost la începutul anului curent publicat pe portalul guvernamental <https://particip.gov.md/ro> la următorul link:

<https://particip.gov.md/ru/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-clasificarea-etichetarea-si-ambalarea-substantelor-si-amestecurilor-chimice/13841>

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Măsurile incluse în prezentul proiect duc la crearea unei realități legislative care să corespundă normelor Directivei 94/33/CE.

Aceste măsuri asigură:

- creșterea nivelului de securitate și sănătate în muncă, precum și a gradului de protecție a tinerilor;
- condițiile specifice exercitării muncii ușoare de către tineri;
- setarea activităților permise tinerilor;
- listarea agenților, procedeele și lucrărilor cu risc pentru securitatea și sănătatea tinerilor, sub acțiunea cărora este interzisă munca acestora.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre a fost publicat pe portalul guvernamental

<https://particip.gov.md/ro>, unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15342

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus avizării în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

Avizele asupra proiectului urmează a fi anexate după recepționarea acestora.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei juridice și anticorupție în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

Rezultate privind expertizele asupra proiectului urmează a fi anexate după recepționarea acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încorporează în cadrul normativ în vigoare.

Va fi modificată Hotărârea Guvernului nr. 541/2014 *cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani* prin completarea Anexei nr. 1 cu prevederi privind *lista neexhaustivă de agenți fizici, chimici și biologici, prezenți la locul de muncă în anumite faze, inclusiv, procedee și activități care determină interzicerea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani, actualizarea Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani și completarea cu o Anexă nouă nr.3 privind Normele privind muncile ușoare care sunt permise pentru persoane cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani.*

Legea nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*, prin articolul 56, stabilește că actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

În acest context, autorul proiectului optează pentru intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului în cauză la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu implică resurse umane sau financiare.

Ministrul

Natalia PLUGARU